

Sygn. akt V CSK 284/21

## POSTANOWIENIE

Dnia 30 listopada 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Monika Koba

w sprawie z powództwa Spółdzielni [...] w K.

przeciwko I. S. i P. S.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 30 listopada 2021 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanych od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 28 stycznia 2021 r., sygn. akt I AGa [...]

**1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**

**2) zasądza od pozwanych solidarnie na rzecz powódki kwotę  
2.700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów  
postępowania kasacyjnego.**

### UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 28 stycznia 2021 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację powódki Spółdzielni [...] w K., a także apelację pozwanych I. S. i P. S. od wyroku Sądu Okręgowego w O. z dnia 23 lipca 2020 r. uchylającego wyrok zaoczny tego Sądu z dnia 19 września 2019 r. w zakresie należności głównej 32.307,66 zł z odsetkami i w tym zakresie oddalającego powództwo, a w pozostałym zakresie utrzymującego w mocy wyrok zaoczny w punkcie I oraz w punkcie II w zakresie kwoty 15.024 zł, z zastrzeżeniem że zasądzona nim należność - z tytułu bezumownego korzystania z 99,70 m<sup>2</sup> powierzchni budynku przychodni za okres od lipca 2012 r. do czerwca 2018 r. (z wyłączeniem okresów objętych

prawomocnymi wyrokami Sądu Okręgowego w O. oraz Sądu Apelacyjnego w (...))  
- została już wyegzekwowana.

Orzeczenie to zostało zaskarżone skargą kasacyjną przez pozwanych w całości. Postanowieniem z dnia 26 kwietnia 2021 r. Sąd Apelacyjny w (...) odrzucił skargę kasacyjną pozwanych w zakresie w jakim obejmowała oddalenie apelacji strony powodowej (k. 485 - 486).

Skarżący we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powołali się na przesłankę z art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c. Ich zdaniem skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ponieważ w sprawie „nastąpiło rażące naruszenie wskazanych przepisów prawa materialnego i istniejącego w sprawie piśmiennictwa oraz orzecznictwa, jak i rażącego naruszenia zasad współżycia społecznego” a Sąd Najwyższy dążąc do ujednolicenia linii orzeczniczej powinien przyjąć skargę kasacyjną do rozpoznania.

W piśmie procesowym z dnia 28 kwietnia 2021 r. skarżący dodatkowo wyjaśnili, że ujednolicenie orzecznictwa ma dotyczyć ostatecznego wskazania wyznaczników tożsamości roszczeń zgłoszonych w zawezwaniu do próby ugodowej, a następnie w sprawie w której podniesiono zarzut przerwania biegu terminu przedawnienia oraz wskazaniu zasad określania wysokości wynagrodzenia z tytułu bezumownego korzystania z rzeczy i konieczności doprecyzowania w tymże zakresie określenia „tego samego rodzaju rzeczy”. Rozważenia nadto wymaga czy właściwe sprecyzowanie roszczenia przedstawionego przez stronę do potrącenia powinno nastąpić jedynie w oświadczeniu o potrąceniu czy też może być doprecyzowane w innym dokumencie np. wezwaniu do zapłaty.

Powódka w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniosła o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania i zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym. Zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne

zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Cel wymagania określonego w art. 398<sup>4</sup> § 2 k.p.c. może być osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania.

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego przez oczywistą zasadność skargi kasacyjnej (art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c.) należy rozumieć sytuację, w której skarga jest uzasadniona w sposób ewidentny, wskazując na rażące i poważne uchybienia zaskarżonego orzeczenia, które są możliwe do stwierdzenia bez konieczności prowadzenia bardziej złożonych rozumowań. Jedynie w takim wypadku możliwa jest kontrola prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji w postępowaniu kasacyjnym. Obciążenie go oczywistą i istotną wadą wskazuje, że usunięcie tego orzeczenia z obrotu leży w interesie publicznym - a tym samym, że może dojść do realizacji celu skargi kasacyjnej, jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 kwietnia 2013 r., III CSK 67/13, niepubl. i z dnia 29 września 2017 r., V CSK 162/17, niepubl.). Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2015 r., IV CSK 189/15, niepubl. i przywołane tam orzecznictwo).

Bliższa analiza uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwala przyjąć, by skarga była - w powyższym rozumieniu - oczywiście uzasadniona. Wywód skarżących jest wewnętrznie sprzeczny kwalifikowanej i nadzwyczajnej wadliwości zaskarżonego orzeczenia upatrują bowiem w konieczności ujednolicenia orzecznictwa, co pozostaje w logicznej sprzeczności (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 29 lipca 2015 r., I CSK 980/14, niepubl. i z dnia 26 listopada 2013r., I UK 291/13, niepubl.).

Jeżeli w przekonaniu pozwanych orzecznictwo w kwestiach przez nich podniesionych jest niejednolite, to z natury rzeczy skarga kasacyjna w tym zakresie nie może być oczywiście uzasadniona, a wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania nie został oparty na przesłankach wymienionych w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. W pozostałym zakresie argumentacja przytoczona we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, sprowadza się do polemiki z zaskarżonym orzeczeniem, nie zaś wykazania, że przy jego wydaniu popełniono uchybienia w zakresie stosowania prawa, które miały charakter kwalifikowany i nie podlegały różnym ocenom. Uzasadnienie wniosku stanowi w istocie próbę zaangażowania Sądu Najwyższego do kolejnej weryfikacji instancyjnej prawidłowości dokonania przez Sąd drugiej instancji ustaleń faktycznych i oceny prawnej w sprawie, co nie jest celem postępowania kasacyjnego i nie może skutecznie uzasadniać wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c.

Z motywów zaskarżonego orzeczenia wynika, że kwota zasądzona tytułem bezumownego korzystania oparta została na średniej stawce rynkowej wynajmu tego rodzaju obiektów, którą stosowali także pozwani, zgłoszony przez nich zarzut potrącenia nie został wystarczająco skonkretyzowany, składające się na ten zarzut żądanie nie zostało udowodnione, a powódka w zakresie kwoty zasądzonej przerwała bieg terminu przedawnienia występując z zawezwaniem do próby ugodowej obejmującym wynagrodzenie za bezumowne korzystanie liczone według stawki wyższej niż objęta pozwem.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego nie budzi wątpliwości, że właściwym kryterium ustalenia wynagrodzenia za korzystanie z nieruchomości, o którym mowa w art. 225 k.c., powinna być kwota, jaką posiadacz w normalnym toku rzeczy musiałby zapłacić właścicielowi, gdyby jego posiadanie opierało się na prawie. Roszczenie o wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z rzeczy podlega zatem pod względem wartości temu, co właściciel uzyskalby, gdyby ją wynajął, wypożyczył lub oddał do odpłatnego korzystania przy uwzględnieniu przeciętnych rynkowych stawek (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 23 maja 1975 r., II CR 208/75, Inf. Pr. 1975/4-5, poz. 3 i z dnia 19 października 2011 r., II CSK 80/11, niepubl.).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego stwierdzono także, że zawezwanie do próby ugodowej przerywa bieg terminu przedawnienia na podstawie art. 123 § 1 pkt 1 k.c. co do wierzytelności w zawezwaniu tym określonych tak co do przedmiotu żądania, jak i wysokości. Nie przerywa zaś co do innych roszczeń, które mogą wynikać z tego samego stosunku prawnego, ani ponad kwotę w zawezwaniu określoną (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 15 listopada 2012 r., V CSK 515/11, I C 2013, nr 12, s. 36 i z dnia 25 listopada 2009 r., II CSK 259/09, niepubl.).

Z kolei od potrącenia jako czynności materialnoprawnej - która może być złożona także w piśmie doręczonym w toku procesu czy przed wytoczeniem powództwa - odróżnić trzeba zarzut potrącenia będący czynnością procesową. Ze względu na doniosłe skutki materialnoprawne potrącenia (umorzenie wierzytelności wzajemnej) oraz skutki prawnoprocesowe (litispendencja i *res iudicata*), pozwany powinien wyrazić swoją wolę potrącenia w sposób dostatecznie wyraźny oraz wskazać kwotowo potrącaną wierzytelność. Ponadto spoczywa na nim wykazanie przesłanek warunkujących dokonanie potrącenia (art. 498 § 1 k.c.) (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 6 lipca 1999 r., III CKN 308/98, niepubl., z dnia 4 lutego 2000 r., II CKN 730/98, niepubl., i z dnia 14 stycznia 2009 r., IV CSK 356/08, niepubl.).

Skoro argumentacja przytoczona w motywach rozstrzygnięcia odpowiada stanowisku prezentowanemu w orzecznictwie Sądu Najwyższego to uzasadnienie wniosku nie wykazuje tezy, że zaskarżone orzeczenie stanowi konsekwencję kardynalnych błędów w zakresie stosowania prawa materialnego, których efektem jest orzeczenie oczywiście wadliwe.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.

O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 oraz art. 99 w zw. z art. 391 § 1 i w zw. z art. 398<sup>21</sup> k.p.c., a także § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jedn. tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 265).

jw